

Juridiska fakultetskansliet

Justitiedepartementet

Remissvar avseende Digitala verktyg inom bolagsrätten – Genomförande av EU:s direktiv om ytterligare digitalisering inom bolagsrätten (SOU 2025:26)

Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet har givits möjlighet att yttra sig över det rubricerade betänkandet ("betänkandet"). Betänkandet är omfattande och innehåller primärt författningsförslag för genomförande av EU:s direktiv om ytterligare digitalisering inom bolagsrätten samt ändringar i regleringen av aktieböckers offentlighet. Juridiska fakultetsnämnden tillstyrker i huvudsak förslagen i betänkandet, men vill framföra vissa synpunkter vad gäller tillhandahållandet av aktieboken i digital form.

Huvudregeln om aktiebokens öppenhet för omvärlden, som regleras i 5 kap. aktiebolagslagen (2005:551) ("ABL"), är utmärkande för den svenska aktiebolagsrätten, och i den rättsekonomiska forskningen har öppenheten framhållits som en institutionell styrka för den svenska aktiemarknaden genom den transparens som uppnås. Den skyldighet att hålla aktieboken tillgänglig som idag gäller enligt 5 kap. 19 § ABL, det vill säga på plats hos bolaget eller värdepapperscentralen, alternativt i utskriven form, skapar dock praktiska hinder som knappast kan anses vara motiverade. Förslaget i betänkandet att aktieboken även ska tillhandahållas digitalt välkomnas därmed således.

I praktiken är det emellertid vanligt att aktier är förvaltarregistrerade. I aktieboken anges då endast förvaltaren, inte den underliggande aktieägaren. Enligt lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument ska förvaltare rapportera den underliggande aktieägaren till värdepapperscentralen, och baserat på inrapporterade uppgifter tar värdepapperscentralen fram en särskild förvaltarförteckning. Förvaltarförteckningen innehåller således oftast betydligt mer relevant ägarinformation än den offentliga aktieboken.

Mot denna bakgrund framstår det enligt fakultetsnämndens mening som lämpligt att utvidga skyldigheten att tillhandahålla ägardata till att även omfatta tillhandahållande av förvaltarförteckningen i avstämningsbolag. Av de skäl som berörs i betänkandet bör tillhandahållandet ske på ett sådant sätt att det möjliggör vidare hantering och bearbetning av informationen (exempelvis genom CSV-fil). Fakultetsnämnden anser således, i likhet med vad som konstateras i betänkandet, att frågan behöver utredas vidare. Samtidigt ger ett sådant tillhandahållande som det nu föreslagna upphov till vissa betänkligheter ur

Juridiska fakultetsnämnden

personuppgiftshanteringssynpunkt, samt beträffande vilken information som lämpligen bör lämnas ut digitalt. Även dessa frågor behöver utredas vidare innan förslaget genomförs.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, professor Pernilla Leviner. Yttrandet har beretts av professor Erik Lidman. Föredragande har varit utredare Karolina Alveryd. Yttrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.

Pernilla Leviner

Karolina Alveryd